

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 00104-452/2019/5

Datum: 23. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Mateja T. Vatovca v zvezi z ureditvijo statusa oseb, ki že dlje časa bivajo v Republiki Sloveniji

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije dr. Matej T. Vatovec je 13. 12. 2019 preko predsednika Državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejana Židana na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z ureditvijo statusa oseb, ki že dlje časa bivajo v Republiki Sloveniji. V vprašanju je izpostavil, da kljub temu, da nekateri posamezniki v Sloveniji živijo in delajo več kot 50 let, v Sloveniji pa so si tudi ustvarili družino, jim država statusa še danes ni uredila. Rešitev, ki bi takšnim osebam omogočila sprejem v državljanstvo, pa je za državo očitno nesprejemljiva. Te osebe se tako po več desetletnem bivanju v Sloveniji pogosto znajdejo v Centru za tujce, soočeni z dvema možnostma: prostovoljna vrnitev ali prisilna odstranitev. Če že imajo to srečo, da jim država omogoči ureditev statusa, pa so deležni zgolj in samo začasnih rešitev, nikakor pa zanje ni omogočen sprejem v državljanstvo. Te osebe ne izpolnjujejo pogojev za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije ravno zaradi dejstva, da ne izpolnjujejo pogoja večletnega bivanja v Sloveniji na podlagi urejenega statusa tujca. Leta 2017 so bile sprejete spremembe Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, ki omogoča tudi sprejem v državljanstvo osebam, ki ne izpolnjujejo pogoja neprekinjenega prebivanja in urejenega statusa tujca. Osebe, ki v Sloveniji bivajo več let ali desetletij, tukaj delajo, imajo družine, torej lahko izpolnjujejo pogoje za izredno naturalizacijo na podlagi nacionalnega interesa. Zanje bi bil ob pripravljenosti posameznih ministrstev, vlade in torej ob politični volji možen sprejem v državljanstvo, ki predstavlja najprimernejšo, predvsem pa trajno rešitev njihovega statusa.

Odgovor Vlade Republike Slovenije:

1. Koliko oseb, ki že vrsto let bivajo v Sloveniji brez urejenega statusa, je bilo sprejetih v državljanstvo v obdobju zadnjih 10 let?

Zakon o državljanstvu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/17) kot enega izmed pogojev za pridobitev državljanstva Republike Slovenije določa pogoj dejanskega življenja v Republiki Sloveniji in urejen status tujca. Ob tem je treba pojasniti, da mora oseba imeti urejen status tujca v času odločanja o vlogi za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije.

Brez urejenega statusa tujca se lahko v skladu s petim odstavkom 12. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije v državljanstvo sprejme osebo, ki je bila rojena v Republiki Sloveniji in tu dejansko živi od rojstva dalje. Od leta 2009 dalje je bilo po navedeni zakonski podlagi v državljanstvo Republike Slovenije sprejetih **178 oseb**. Ministrstvo za notranje zadeve, ki v skladu z 32. členom Zakona o državljanstvu Republike Slovenije vodi evidenco oseb, ki so pridobile državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo, ne vodi podatka o tem, koliko od teh oseb ni imelo urejenega statusa tujca, saj vodi evidenco le na podlagi pravne podlage pridobitve državljanstva.

2. Koliko oseb, ki že vrsto let prebivajo v Sloveniji brez urejenega statusa tujca, je bilo v državljanstvo sprejetih od spremembe ZDRS-E do danes in koliko je bilo sprejetih vseh oseb?

Od uveljavitve spremembe Zakona o dopolnitvah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZDRS-E) dalje je bilo v državljanstvo Republike Slovenije sprejetih **34 oseb** na podlagi petega odstavka 12. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije. V navedenem obdobju je bilo v državljanstvo Republike Slovenije z naturalizacijo po vseh pravnih podlagah sprejetih **5.435 oseb**.

ZDRS-E se je nanašal na dopolnitev 13. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, tako, da je v izjemnih primerih izredna naturalizacija možna, če oseba ne izpolnjuje pogoja dejanskega življenja v Republiki Sloveniji in urejenega statusa tujca, pri čemer ima Vlada Republike Slovenije pooblastilo, da v vsakem konkretnem primeru oceni, ali kljub navedenemu dejstvu obstaja korist države, ki je potrebna za podelitev državljanstva Republike Slovenije. Na tej pravni podlagi je bilo od uveljavitve ZDRS-E dalje sprejetih **6 oseb** v državljanstvo Republike Slovenije.

3. Koliko pozitivnih mnenj je za takšne osebe podala Vlada Republike Slovenije?

Vlada Republike Slovenije ugotavlja korist države, ki je potrebna za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije samo na podlagi 13. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije. Po 13. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije lahko brez izpolnjevanja pogoja urejenega statusa tujca in brez dejanskega življenja v Sloveniji pridobijo državljanstvo Republike Slovenije:

- slovenski izseljenci in njihovi potomci do drugega kolena v ravni vrsti in pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v zamejstvu;
- osebe, pri katerih se upošteva njihov izjemen prispevek k razvoju Republike Slovenije in k povečanju mednarodnega ugleda oziroma prepoznavnosti Republike Slovenije.

Od uveljavitve ZDRS-E dalje je **566** slovenskih izseljencev in njihovih potomcev ter pripadnikov avtohtone slovenske narodne skupnosti v zamejstvu pridobilo državljanstvo Republike Slovenije. Kot je bilo pojasnjeno že v odgovoru na prejšnje vprašanje, je v enakem obdobju **6 oseb**, pri katerih se je upošteval njihov izjemen prispevek k razvoju Republike Slovenije in k povečanju mednarodnega ugleda oziroma prepoznavnosti Republike Slovenije, pridobilo državljanstvo Republike Slovenije.

4. Ali je Vlada Republike Slovenije na kakršen koli način pristopila k iskanju trajne rešitve statusa teh oseb (ne le v obliki začasnih rešitev in statusov)?

S predlaganjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 59/17, ZTuj-2E) je Vlada Republike Slovenije aktivno pristopila k reševanju problematike dolgotrajno nezakonito prebivajočih tujcev v Republiki Sloveniji in v okviru dopolnitve 51. člena Zakona o tujcih uredila status tudi tistih tujcev, katerim je bilo v Republiki Sloveniji dovoljeno zadrževanje za čas najmanj 24 mesecev, in njihova odstranitev iz države ni možna, pri čemer morajo pri tej kategoriji tujcev obstajati tudi drugi utemeljeni razlogi in posebne osebne okoliščine, ki utemeljujejo njihovo prebivanje v Republiki Sloveniji. Tem osebam se je z dopolnitvijo zakonodaje v letu 2017 omogočila pridobitev dovoljenja za začasno prebivanje z veljavnostjo dveh let, z možnostjo podaljševanja z veljavnostjo dveh let, pod pogoji, določenimi z Zakonom o tujcih. Z navedeno dopolnitvijo se je tako razširil krog tujcev, katerim je bilo dovoljeno zadrževanje za čas najmanj 24 mesecev, in lahko pridobijo dovoljenje za začasno prebivanje na podlagi 51. člena Zakona o tujcih, saj je bila skladno s prejšnjo ureditvijo ta možnost določena zgolj za tujce, katerim je bilo dovoljeno zadrževanje v Republiki Sloveniji za čas najmanj 24 mesecev in njihova odstranitev iz države ni bila možna zaradi načela nevračanja. Glede na dejstvo, da gre za nezakonito prebivajoče tujce, se je s predlogom dopolnitve 51. člena sledilo ureditvi, ki je sicer že veljala za ureditev statusa nezakonito prebivajočih oseb v Republiki Sloveniji, katerim je

bilo dovoljeno zadrževanje, pri čemer pa se je dodatno, glede na specifičnost položaja teh oseb, razširila možnost izdaje dovoljenja za začasno prebivanje na tujce, katerih odstranitev iz države ni možna ne le zgolj iz načela nevračanja, temveč tudi iz drugih razlogov, navedenih v 73. členu Zakona o tujcih. Pri tem se je določilo, da morajo obstajati tudi drugi utemeljeni razlogi in posebne osebne okoliščine, ki utemeljujejo njihovo prebivanje v Republiki Sloveniji. Z navedeno rešitvijo je bila po mnenju Vlade Republike Slovenije vzpostavljena ustrezna pravna podlaga, na podlagi katere je omogočena legalizacija statusa vseh tistih tujcev, ki so nezakonito prebivali v Republiki Sloveniji in izpolnjujejo pogoje za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje na podlagi 51. člena Zakona o tujcih.

Obdobje dveh let, za katero se tujcu ob izpolnjevanju zakonskih pogojev (izdano dovoljenje za začasno zadrževanje za čas najmanj 24 mesecev in odstranitev iz države še vedno ni možna; obstoj drugih utemeljenih razlogov in posebnih okoliščin; nespornost istovetnosti; neobstoj razlogov za sum, da utegne tujec pomeniti nevarnost za javni red in varnost ali mednarodne odnose Republike Slovenije; neobstoj suma, da bo njegovo prebivanje v državi povezano z izvajanjem terorističnih ali drugih nasilnih dejanj, nezakonitimi obveščevalnimi dejavnostmi, proizvodnjo ali prometom z drogami ali izvrševanjem drugih kaznivih dejanj), lahko izda dovoljenje za začasno prebivanje, je po mnenju Vlade Republike Slovenije dovolj dolgo obdobje, v katerem bo lahko tujec aktivno vključil v družbo in si nato uredil status po kateri izmed drugih pravnih podlag, ki jih določa Zakon o tujcih, pri čemer je treba dodatno pojasniti, da se lahko tujec, kateremu je bilo izdano dovoljenje za začasno prebivanje na podlagi tega člena, v Republiki Sloveniji tudi zaposli ali opravlja delo pod pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja zaposlovanje in delo tujcev. Zakon o tujcih omogoča tudi možnost podaljševanja dovoljenja z veljavnostjo dveh let, če odstranitev tujca iz države še vedno ni možna in pri njem obstajajo drugi utemeljeni razlogi in posebne okoliščine, ki utemeljujejo njegovo prebivanje v Republiki Sloveniji in če ni predhodno navedenih razlogov za zavrnitev izdaje dovoljenja.

Glede na navedene možnosti ureditve statusa tujca, ki jih ureja Zakon o tujcih, Vlada Republike Slovenije ocenjuje, da so možnosti za ureditev statusa tujca primerno urejene in omogočajo ureditev statusa širokemu krogu oseb. Ker je urejen status tujca po določbah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije potreben le v času odločanja o vlogi za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije in ker lahko osebe, ki so bile rojene v Republiki Sloveniji in tu ves čas živijo, pridobijo državljanstvo Republike Slovenije brez urejenega statusa tujca, nadaljnje spremembe Zakona o državljanstvu Republike Slovenije niso potrebne.